

Overzicht beheerpakketten akkernatuur 2025

Overzicht beheerpakketten akkernatuur 2025

Water, Land & Dijken

Projectdetails

Projectperiode: 2023-2028
Opgesteld door: Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken
Financier: Europese Unie, Provincie Noord-Holland, HHNK
Contactpersoon: Grada Kwantes en Marieke Stam, vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken
Versie: 17-12-2024

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 19 Kruidenrijke akkerranden	4
1.1 Introductie	4
1.2 Beheervoorwaarden:	4
1.3 Pakketten Vergoeding per ha	5
Hoofdstuk 2 15 Wintervoedselakker	6
2.1 Introductie	6
2.2 Beheervoorwaarden:	6
2.3 Pakketten Vergoeding per ha	7
Hoofdstuk 3 16 Vogelakker	8
3.1 Introductie	8
3.2 Beheervoorwaarden:	8
3.3 Pakketten Vergoeding per ha	9
Hoofdstuk 4 43 Bloemenblok	10
4.1 Introductie	10
4.2 Beheervoorwaarden:	10
4.3 Pakketten Vergoeding per ha	11
Hoofdstuk 5 44 Keverbank	12
5.1 Introductie	12
5.2 Voorwaarden	13
5.3 Pakketten Vergoeding per ha	13
Hoofdstuk 6 40 Vogelgraan	14
6.1 Introductie	14
6.2 Voorwaarden	14
6.3 Pakketten Vergoeding	15
Hoofdstuk 7 39 bodemverbetering op bouwland	16
7.1 Introductie	16
7.2 Voorwaarden	16
7.3 Pakketten vergoeding per ha	17
7.4 Meldingen	17
Hoofdstuk 8 48 Vanggewas na uien en aardappels	18
8.1 Introductie	18
8.2 Voorwaarden	18
8.3 Pakketten vergoeding per ha	18
Hoofdstuk 9 14 Stoppeland	19

9.1	Introductie	19
9.2	Voorwaarden	19
9.3	Pakketten vergoeding per ha	19
Hoofdstuk 10 18 Kruidenrijke akker		20
10.1	Introductie	20
10.2	Voorwaarden	20
10.3	Pakketten Vergoeding per ha	20
Hoofdstuk 11 Vogelvriendelijke eiwitgewassen		21
11.1	Introductie	21
11.2	Voorwaarden	21
11.3	Pakketten Vergoeding per ha	22
Hoofdstuk 12 Infiltratiegreppel		23
12.1	Introductie	23
12.2	Voorwaarden	23
12.3	Pakketten Vergoeding per ha	23

Hoofdstuk 1 19 Kruidenrijke akkerranden

1.1 Introductie

In akkerranden wordt geen gewas geteeld. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. Ze worden niet bemest en niet bespoten (uitgezonderd pleksgewijs). Akkerranden brengen het mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap en zijn positief voor akkervogels.

1.2 Beheervoorwaarden:

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit ingezaaide kruiden of kruiden in combinatie met granen.
- De rand dient vóór 15 mei te worden ingezaaid.
- Geen beweiding van 1 juni tot 1 september.
- Bemesting is niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is pleksgewijs mogelijk, na toestemming van de veldcoördinator.
- Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen 'best-practices' (aanleggen vals zaaibed etc.).
- Meerjarige randen worden na het tweede of derde jaar opnieuw bewerkt en ingezaaid.
- Meerjarige randen worden minimaal 1x per jaar en maximaal 2x per jaar gefaseerd gemaaid. Er wordt niet gemaaid tussen 1 april en 30 juni i.v.m. de mogelijke aanwezigheid van broedvogels.

- Bij meerjarige randen dient het maaisel af te worden gevoerd. Het is wenselijk om het maaisel een paar dagen (maximaal een week) te laten liggen zodat zaden eruit kunnen vallen.
- Kopakkers alleen inzaaien als het gewas na 1 september wordt geoogst.

1.3 Pakketten

Vergoeding per ha

19) Kruidenrijke akkerrand

€3.000

Het zaadmengsel wordt in samenspraak vastgesteld en ingekocht door Water, Land & Dijken en per factuur met de deelnemers verrekend.

Hoofdstuk 2 15 Wintervoedselakker

2.1 Introductie

Een wintervoedselakker is een perceel of strook waar granen en andere zaaddragende planten niet worden geoogst of ondergeploegd, maar tot ver in de winter blijven staan. Ze vormen in de herfst en winter een rijke voedselbron voor vogels en bieden dekking. Belangrijk is dat er op tijd gezaaid wordt, zodat de planten tot zaadzetting komen. Vogels komen in grote aantallen op deze wintervoedselveldjes af. Niet alleen zaadetende soorten (zoals geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook roofvogels (zoals torenvalk, buizerd, blauwe kiekendief, ransuil, velduil) die hier muizen en zangvogels vangen, profiteren van de wintervoedselakker.

2.2 Beheervoorwaarden:

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding)

- **Pakket a en b:** Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 juli tot maart (pakket a) of van 1 oktober tot 15 maart (pakket b) uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas, kruiden of een combinatie van deze gewassen.
- **Pakket d:** Minimaal 90 % van de oppervlakte bestaat van 1 oktober tot 1 februari van het volgende jaar uit een geschikt vanggewas of uit gewasrest van een geschikt vanggewas van de Uitvoeringsregeling GLB 2023 ([lijst](#))

Groenbemesters/vanggewassen) en/of wintertarwe, wintergerst, rogge, triticale en/of spelt.

Aanvullende beheervoorschriften

- Gedurende de aanwezigheid van het wintervoedsel wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Bemesting is toegestaan, omdat dit de zaadzetting en daarmee het ecologische functioneren van dit beheerpakket ondersteunt.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland'
- **Pakket a en b:** Het hoofdbestanddeel van wintervoedselakkers zijn granen die in de winter en het vroege voorjaar voor dekking en voedsel zorgen. Voedsel bestaat hoofdzakelijk uit graankorrels en zaden. Kruiden worden slechts ingezaaid wanneer die een bijdrage aan het wintervoedsel leveren en het graan niet verdringen, spontaan opgekomen kruiden passen goed in dit pakket.
- **Pakket d:** er mag een deel van het vanggewas worden geklepeld om variatie te creëren in de structuur en het zaad op de grond toegankelijk te maken, maar alleen als er zaad gezet is en alleen als doelsoorten op de bodem foerageren, zoals de veldleeuwerik.
- **Pakket d:** Geschikte vanggewassen kunnen worden gekozen uit de lijst groenbemesters/vanggewas zoals gedefinieerd in de gewassenlijst behorende bij de uitvoeringsregeling GLB 2023 (lijst [Groenbemesters/vanggewassen](#)).

Adviezen

- Zorg ervoor dat er op tijd gezaaid wordt, zodat het gewas tijdig voldoende bedekking heeft en tot bloei en zaadzetting kan komen. Dus bij start op 15 juli: zaaien tussen medio maart en 30 april en bij start per 1 oktober: zaaien in juni-augustus. Maak gebruik van een vals zaai-bed tegen ongewenst onkruid.
- Ligging: voor zaadetende vogels is opgaande begroeiing en struikgewas langs de wintervoedselakker van meerwaarde, omdat bomen voor beschutting tegen predatie zorgen. Ook in een open gebied heeft een wintervoedselakker meerwaarde.

2.3 Pakketten

Vergoeding per ha

15a	Wintervoedselakker 15 juli tot 1 maart van het volgende jaar	€ 2.750
15b	Wintervoedselakker 1 oktober tot 15 maart van het volgende jaar	€ 1.800
15d	Wintervoedselakker 1 oktober tot 1 februari van het volgende jaar	€ 400

Het kruidenmengsel wordt in samenspraak vastgesteld en ingekocht door Water, Land & Dijken en per factuur met de deelnemers verrekend.

Hoofdstuk 3 16 Vogelakker

3.1 Introductie

Een vogelakker is een volveldse, (liefst meerjarige) maatregel die bestaat uit een afwisseling van stroken met een meerjarig eiwitgewas (bij voorkeur luzerne of grasklaver) en stroken ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden (braak met inzaai). Het aandeel luzerne of grasklaver in de vogelakker bedraagt ongeveer 75% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 25%. De stroken met luzerne of grasklaver worden maximaal 3 à 4 keer gemaaid en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maaibeheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. Graan- en braakstroken kunnen fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst of gemaaid.

Vogelakkers zijn bedoeld voor roofvogels en uilen, maar ook broedende kwikstaartjes, veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken. Om goed te functioneren moeten vogelakkers bij voorkeur meerdere jaren op dezelfde plek liggen. Voor het laatste jaar kan pakketvariant b gebruikt worden, zodat in het najaar de grond bewerkt kan worden.

3.2 Beheervoorwaarden:

Beheer pakket a en b:

- Vogelakkers liggen bij voorkeur 3-4 jaar op één plek en worden daarna verplaatst, om voldoende kwaliteit in het gewas te houden. In het laatste jaar kan pakket b worden gebruikt, zodat in het najaar kan het perceel klaar worden gemaakt voor een nieuwe teelt of vernieuwing van de vogelakker.

- De beheereenheid dient bij voorkeur tussen 16 maart en 30 april te worden ingezaaid. Mocht het zaad niet goed opkomen dan kunt u voor 15 mei opnieuw inzaaien.
- *Pakket a:* Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 31 december uit één of meerdere van de volgende gewassen: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), bladrammenas, gras.
- *Pakket b:* Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit één of meerdere van de volgende gewassen: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), bladrammenas, gras.
- Eventueel beweiden is alleen toegestaan met een beperkt koppel schapen in de wintermaanden en altijd in overleg met de veldcoördinator.
- De akker moet bestaan uit minimaal enkele kruidenstroken (minimaal 3).
- De oppervlakte mag alleen worden bemest op het gedeelte met eiwitgewassen, en wel binnen 2 dagen na een maaibeurt. Als er bemest wordt is alleen rundermest toegestaan. Andere vormen van dierlijke mest en kunstmest zijn niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is pleksgewijs mogelijk na toestemming van de veldcoördinator.
- Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen 'best-practices' (aanleggen vals zaaibed etc.).
- Het eiwitgewas wordt minimaal 1 x en maximaal 3 a 4 maal per jaar gemaaid en afgevoerd. Eerste keer na 25 mei. De maai interval is 45 dagen. Maaien voor 25 mei alleen met toestemming van de veldcoördinator.
- Pakket b: Dit pakket is voor het laatste jaar van de vogelakker. De vogelakker blijft in dat laatste jaar in ieder geval in stand tot 1 september. Daarna is er tijd voor grondbewerking en evt vernieuwing of zaaien volggewas.

3.3 Pakketten

Vergoeding per ha

16a) Vogelakker meerjarig	€3.000
16b) Vogelakker meerjarig-laatste jaar	€2.800

Het zaadmengsel voor de natuur- en graanstroken wordt in samenspraak vastgesteld en ingekocht door Water, Land & Dijken en per factuur met de deelnemers verrekend. Het eiwitgewas koopt u zelf.

Hoofdstuk 4 43 Bloemenblok

4.1 Introductie

Bloemenblokken bieden voedsel, veiligheid en voortplantingshabitat. Vogels vinden er veilige broedgelegenheid en voedsel voor kuikens. Boerenlandvogels eten in de eerste twee weken van hun leven voornamelijk insecten. Dit eiwitrijke voedsel is essentieel voor de groei van kuikens. Daarnaast is er volop zaad te vinden in de herfst en winter én bladgroen aan het einde van de winter als de zaden op raken. Bovendien biedt de begroeiing dekking tegen predatoren en slechte weersomstandigheden. Ook vlinders, bijen en hommels profiteren van het grote aanbod van bloemen.

4.2 Beheervoorwaarden:

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit ingezaaide kruiden of kruiden in combinatie met granen.
- Het bloemenblok dient vóór 15 mei te worden ingezaaid bij aanleg in het voorjaar. Aanleg in het najaar is ook een optie.
- Een bloemenblok ligt meerdere jaren op één plek.
- Een bloemenblok is minimaal 0,5 ha groot en 20 m breed.
- Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen 'best-practices' (aanleggen vals zaaibed etc.).
- Het blok wordt ingezaaid met een speciaal samengesteld mengsel, zie informatie uit [het Partridge project](#).
- Er wordt gezaaid in een lage zaaidichtheid (7 kg/ha).

- Chemische onkruidbestrijding is pleksgewijs mogelijk na toestemming van de veldcoördinator
- Elk jaar wordt de helft van ieder bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid. In het tweede jaar de eerste helft, in het derde jaar de andere helft en in het vierde jaar weer de eerste helft. Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Let op dat er bij het halveren van het bloemenblok geen smalle stroken ontstaan. Voor 1 juni staat er zo weer een gewas.
- Bemesting van het bloemenblok is niet toegestaan.

4.3 Pakketten

Vergoeding per ha

43a) Bloemenblok

€ 3.000

Het zaadmengsel wordt ingekocht door Water, Land & Dijken en per factuur met de deelnemers verrekend

Hoofdstuk 5 44 Keverbank

5.1 Introductie

Een keverbank is een verhoogde strook akkerland begroeid met ruige grassen en kruiden met een smalle strook kale grond. De verhoogde strook ligt een halve meter hoger dan de omliggende grond en is drie meter breed. Door de verhoogde ligging is een keverbank warmer en droger dan het omringende akkerland, waardoor insecten, zoals loopkevers, zich er thuis voelen. Insecten kunnen er ook overwinteren.

Voor akkervogels biedt een keverbank warmte, dekking, insecten als voedsel voor kuikens en een veilige plek om te nestelen. Keverbanken bieden akkervogels (o.a. veldleeuwerik en gele kwikstaart) in de lente en zomer voedsel, schuilplaatsen en nestgelegenheid. In de herfst en winter vinden ze er dekking.

Keverbanken zijn ook nuttig voor natuurlijke plaagbestrijding. In de lente trekken loopkevers en spinnen vanuit de keverbank het naastgelegen gewas in en vreten daar grote aantallen bladluizen, slakken en andere plagen.

5.2 Voorwaarden

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit ingezaaide kruiden en braak
- Een keverbank wordt aangelegd midden in het perceel, minstens 6m vanaf de perceelsrand om geen predatoren te lokken. Zie voor werkwijze: [Partridge project](#)
- De vegetatie op het verhoogde deel is meerjarig.
- In het eerste jaar na het zaaien wordt de keverbank één of twee keer gemaaid (op 10 cm hoogte) en het maaisel wordt afgevoerd.
- De strook met groene braak parallel aan het opgehoogde deel wordt zoveel mogelijk kaal gehouden door deze strook in het groeiseizoen maximaal 2 keer te cultivateren/eggen.
- Mechanische bestrijding van plaagonkruiden is gedurende het gehele jaar pleksgewijs toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is pleksgewijs mogelijk na toestemming van de veldcoördinator maar mag niet meer dan 10 % van de oppervlak zijn.

Adviezen

- Omdat een keverbank op zichzelf een smal element is, wordt deze bij voorkeur gecombineerd met een andere maatregel, zoals een bloemenblok of een meerjarige akkerrand.

5.3 Pakketten

Vergoeding per ha

44a) Keverbank

€ 3.000

Het zaadmengsel wordt ingekocht door Water, Land & Dijken en per factuur met de deelnemers verrekend

Hoofdstuk 6 40 Vogelgraan

6.1 Introductie

Vogelgraan ontwikkelt zich door het zaaien van minder zaden als een opener gewas dan bij normale graanteelt. Akkervogels houden van een minder dicht gewas en meer variatie in gewas, om in te broeden.

Voor de aantrekkelijkheid kan er bij het zaaien van het graan ook kruiden als klaprooszaad en korenbloemzaad worden meegezaaid. Dit geeft in de zomer kleur aan het perceel. en maakt op die manier het landschap aantrekkelijker. Tevens hebben ze een functie voor insecten en leveren ze zaden voor vogels.

Door de openheid in het gewas, de ontwikkeling van meer akkerkruiden en de aanwezigheid van bloeiende bloemen ontstaat er een aantrekkelijk habitat voor vogels en insecten. Een combinatie met stoppel zorgt vervolgens voor dekking gedurende het hele jaar. Het gewas wordt wel geoogst. Bij dit pakket wordt grondbewerking en gebruik van chemie beperkt.

6.2 Voorwaarden

- Pakket a: Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 december uit zomertarwe of zomergerst (geen mais) met eventueel gezaaide kruiden
- Inzaaihoeveelheid van maximaal 190 zaden per m², oftewel 76 kg/ha.
- Bewust gebruik van herbiciden is toegestaan in dit pakket, zodat er graan geoogst kan worden, en zodat het past binnen een gangbaar bouwplan.
- Mechanische onkruidbestrijding is na 15 april niet toegestaan.
- Gebruik van insecticiden is niet toegestaan.
- Gebruik van sleepslang bij het uitrijden van drijfmest is niet toegestaan.
- Beheereenheid mag niet worden beweide.

- De stoppel blijft na de oogst staan tot 15 december
- Grondbewerking na de oogst van graan: Oplichten van de grond (om waterbergend vermogen te vergroten) is toegestaan, dusdanig dat de stoppel in stand blijft.

Adviezen

- Inzaai op regels met een afstand van minimaal 19 cm heeft de voorkeur voor openheid in het gewas en nestelgelegenheid voor akkervogels.
- Om onkruidproblemen te voorkomen helpt het om het beheerpakket te rouleren, zodat de grond goed bewerkt kan worden.

6.3 Pakketten

Vergoeding

40a) Vogelgraan van 15 mei tot 15 december	€ 1.750
40a 12.01) Vogelgraan van 15 mei tot 15 maart	€ 2.000

Hoofdstuk 7 39 bodemverbetering op bouwland

7.1 Introductie

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en bodemleven hebben hier baat bij en dit ondersteunt de productiefunctie. Doordat er organische stof wordt toegevoegd aan het perceel, houdt de bodem meer koolstof vast en verbetert de infiltratiecapaciteit van de bodem én kan de bodem het vocht beter vasthouden.

7.2 Voorwaarden

39b) Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars met meststoffen

39c) Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken

- **Pakket b:** Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïlogie uit [lijst a](#) [6].
- **Pakket c:** Plantresten (a), [lijst a](#) conform 6 (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen [30].
- Volg de wettelijke uitrijperioden.
- Volg [de lijsten van toegestane meststoffen en bodemverbeteraars](#) zoals opgenomen in bijlage 4 bij de SVNL.
- **Pakket b:** Vaste mest wordt direct ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).
- **Pakket b:** Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden direct ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).
- **Pakket c:** Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken na opbrengen ondergewerkt.
- **Pakket c:** Enkel bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen vallen onder dit pakket (bv compost, stro, e.a.)

Adviezen

- Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen passen niet in variant c, deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet (kan wel via variant b).
- Plantresten en bodemverbeteraars worden zo veel mogelijk van regionale plantenresten gemaakt. Bijvoorbeeld slotmaaisel of bermmaaisel.
- Deze pakketvarianten kunnen met verschillende eco-activiteiten cumuleren.

7.3 Pakketten

vergoeding per ha

39b)	Bodemverbetering met vaste mest of bodemverbeteraars	€ 110
39c)	Bodemverbetering met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken	€ 300

7.4 Meldingen

- Binnen 1 week uitgevoerd beheer (uitrijden ruige mest) melden, per beheereenheid via mijnboerennatuur.nl

Hoofdstuk 8 48 Vanggewas na uien en aardappels

8.1 Introductie

Aardappels en uien verliezen veel stikstof (N). Door een vanggewas na de teelt te zaaien wordt voorkomen dat stikstof uitspoelt naar grond en oppervlaktewater. Dit pakket kan alleen worden afgesloten wanneer er geen wettelijke verplichting is voor het zaaien van een vanggewas. In het werkgebied van Water, Land & Dijken kan dit pakket worden afgesloten omdat de akkerbouwgebieden uit kleigronden bestaat.

8.2 Voorwaarden

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 januari tot 31 maart van het opvolgende jaar uit een vanggewas of wintergranen.
- Geschikte vanggewassen kunnen worden gekozen uit de **lijst groenbemesters/vanggewas** zoals gedefinieerd in de gewassenlijst behorende bij de Uitvoeringsregeling GLB 2023 ([lijst Groenbemesters/vanggewassen](#)).
- Dit pakket kan na teelt van aardappels en uien of andere gewassen met relatief veel N verlies.
- Het vanggewas wordt na de hoofdteelt in het najaar ingezaaid, het moet tot het volgende voorjaar tenminste tot en met 31 maart blijven staan.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het '[Protocol gebruik herbiciden open akkerland](#)'.

8.3 Pakketten

vergoeding per ha

48a)	Vanggewas na uien en aardappels	€ 100
------	---------------------------------	-------

Hoofdstuk 9 14 Stoppelland

9.1 Introductie

Stoppel, met name hoge stoppel, is waardevol voor akkervogels, zeker in combinatie met andere vormen van akkervogelbeheer in de omgeving. Akkervogels vinden hierin dekking én voedsel in de winter. Als stoppel of gewasresten door de winter ongestoord kan blijven liggen is dat heel aantrekkelijk voor zaadeters als veldleeuwerik, patrijs, geelgors en kneu, maar ook voor muizeneters als torenvalk, blauwe kiekendief en uilen. Een graanstoppel die tot en met het volgende groeiseizoen blijft liggen, biedt daar bovenop opgroei en foerageergelegenheid voor akkervogels.

9.2 Voorwaarden

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van datum 1 november t/m 15 maart uit graanstoppel (geen maïsstoppel).
- Gedurende de aanwezigheid van de stoppels of gewasresten wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen in de oppervlakte en bemesting zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland' bij agrarisch natuurbeheer.

Adviezen

- Om onkruiddruk in dit beheerpakket beheersbaar te houden helpt het om het te rouleren en niet jaar na jaar op hetzelfde perceel in te zetten.
- Spontane kruiden die in de graanstoppel groeien zijn gunstig voor het ecologische doel.

9.3 Pakketten

vergoeding per ha

14a)	Graanstoppel van 1 november tot 15 maart	€ 500
------	--	-------

Hoofdstuk 10 18 Kruidenrijke akker

10.1 Introductie

De akker bestaat uit een mengsel van graan en akkerkruiden. De akkers worden beperkt bemest (**geen kunstmest**) en ook chemische onkruidbestrijding wordt vermeden. Granen worden ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

De granen dragen bij aan de doelstelling klimaat. Doordat granen diepe wortels hebben, verbeteren ze de bodemstructuur die zorgt voor goede doorlaatbaarheid voor water.

Tevens hebben dezelfde wortels ook een gunstig effect op de hoeveelheid koolstof in de bodem.

10.2 Voorwaarden

- De beheereenheid bestaat vanaf 15 mei tot 15 juli voor minimaal 90% uit granen (geen maïs) en kruiden (spontane opkomst of ingezaaid).
- Geen bemesting met kunstmest, omdat dit pakket er op gericht is een open gewas te telen met een ondergroei van kruiden.
- Dun zaaien (80-100 kg/ha).
- Geen insecticiden en geen chemische onkruidbestrijding gedurende het groeiseizoen.
- Buiten het groeiseizoen (na de oogst) is chemische onkruidbestrijding alleen pleksgewijs toegestaan conform het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland' bij agrarisch natuurbeheer.
- Er wordt een rustperiode aangehouden van 15 mei tot 15 juli. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Graan kan worden geoogst.

10.3 Pakketten

Vergoeding per ha

18)	Kruidenrijke akker	€ 1.000
-----	--------------------	---------

Hoofdstuk 11 Vogelvriendelijke eiwitgewassen

11.1 Introductie

Eiwitgewassen hebben meerwaarde voor akkervogels. Eiwitgewassen die pas gemaaid zijn, hebben een grote aantrekkingskracht op veldleeuweriken. Bij een regulier maaieregime is de rustperiode te kort voor leeuweriken om de jongen groot te brengen, waardoor reguliere teelt een ecologische val is. Door een aangepast maaieregime aan te houden, zijn deze eiwitgewassen wel geschikt als broedhabitat voor veldleeuweriken en kwartelkoning. Om te broeden wordt de eerste maaibeurt tot minimaal 1 juni. In juni-juli wordt een periode van minimaal 7 weken rust aangehouden tussen de eerste en tweede maaibeurt in. Een aantal eiwitgewassen zijn vanwege de structuur en het feit dat ze tot bloei komen aantrekkelijk voor akkervogels, zeker in combinatie met akkerranden en andere permanente akkerhabitats.

11.2 Voorwaarden

Pakketvarianten

- 50a Luzerne 1 juni -15 augustus; maaien na 7 weken
- 50c erwten of veldbonen inzaai najaar 1 juni tot 15 juli
- 50d zomerveldbonen inzaai vroege voorjaar 1 juni tot 15 augustus

- Variant a: De periode dat luzerne er staat is het minimum, dit biedt gelegenheid voor inzaaien en evt. na het laatste jaar het gewas te vernieuwen.
- Variant a: Maaieregime: eerste maaibeurt niet voor 1 juni, tweede maaibeurt na de rustperiode.

- Variant a: Voor broedhabitat ná de eerste snede wordt minimaal 7 weken rust tot de tweede maaibeurt gehouden.
- Variant a en b: Direct na de eerste snede eventueel bemesten met vaste mest.
- Chemische onkruidbestrijding alleen toegestaan conform het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland'
- Voor gebruik fungicide (tegen chocoladevlekziekte) neem eerst contact op met veldcoördinator

11.3 Pakketten

Vergoeding per ha

50a) Luzerne 1 juni -15 augustus	€ 1.500
50c) erwten of veldbonen inzaai najaar	€ 1.750
50d) zomerveldbonen inzaai vroeg voorjaar	€ 1.250

Hoofdstuk 12 Infiltratiegreppel

12.1 Introductie

De aanleg van een infiltratiegreppel zorgt er voor dat water dat van een perceel (bouwland of grasland) spoelt niet de sloot in stroomt, maar via de infiltratiegreppel de grond in zakt. Dit voorkomt afspoeling van water, grond, nutriënten en bestrijdingsmiddelen.

De greppel wordt in overleg met het waterschap aangelegd. Het beheer kan gecombineerd worden met een bufferstrook langs bouwland of grasland. Afhankelijk van het type rand en/of het aangrenzende grondgebruik is ligt de greppel op een bouwlandbuffer of een graslandbuffer.

12.2 Voorwaarden

- Jaarlijks aanleggen van een greppel met minimale breedte 15 cm en minimale diepte 30 cm ten behoeve van infiltratie. Is aanwezig van 1 juni tot 15 augustus [37].
- De infiltratiesleuf wordt parallel aan de sloot aangelegd op een afstand van minimaal 2 m vanaf de insteek.
- De infiltratiegreppel dient zodanig aangelegd en onderhouden te worden dat de greppel een bovenbreedte heeft van minimaal 15 cm en een diepte van 30 tot 50 cm.
- Vrijkomende grond dient richting het perceel gespoten te worden, van de sloot/watergang af.
- De aanleg en het onderhoud van de greppel moet zodanig gebeuren dat de greppel niet in directe verbinding komt met het oppervlaktewatersysteem.
- Dit pakket kan afgesloten worden binnen de categorieën Water en Klimaat.

12.3 Pakketten

Vergoeding per ha

47a) Infiltratiegreppel

€ 1.200